

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Το ανά χείρας εκπονήθηκε με τη φιλοδοξία να κοινωνήσει στις νεότερες γενιές την δεκαετή «πολεμική δράση» ανθρώπων οι οποίοι αποφάσισαν να αποτινάξουν τον ξενικό ζυγό, αφού είχαν πείσει τους εαυτούς τους ότι το νήμα της ύπαρξής τους κρατάει από πολύ παλιά, από λαό και ανθρώπους οι οποίοι είχαν ίδια λαλιά («πατρώα γλώσσα»), και ίδιες ή παραπλήσιες εκδηλώσεις και τελετουργικά στον καθημερινό τους βίο. Και πλάι σε αυτά, τους ένωναν ενιαία, και σε μεγαλύτερο γεωγραφικό χώρο, ίδιες θρησκευτικές δοξασίες.

Θεώρησα ως καλύτερη σύνοψη αυτής της δεκαετούς και άκρως ενδιαφέρουσας επαναστατικής δράσης, τις πολεμικές αναμετρήσεις με τους δυνάστες, που τις έχει σταχυολογήσει και δημοσιεύσει ο σπουδαίος ιστορικός και καθηγητής της Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών Γεώργιος Κρέμος (1839-1926), στο ευσύνοπτο και λειτουργικό *Χρονολόγιο της Ελληνικής Ιστορίας*, 1879. Αυτά αποτελούν το Μέρος Α', της ανά χείρας έκδοσης.

Η Ελληνική Επανάσταση, όμως, είναι καρπός του σπορέα της που λέγεται Ρήγας Βελεστινλής (1760/2-1798), ο οποίος έβαλε σε εφαρμογή συγκεκριμένο επαναστατικό σχέδιο, τη σύλληψη του οποίου είχαν ο Ευγένιος Βούλγαρης (1716-1806) με τον φίλο του Βολταίρο (1694-1778), για το πώς θα μπορούσε να καταλυθεί η βάρβαρη Οθωμανική αυτοκρατορία. Η ιστορική συγκυρία έφερε στο προσκήνιο τον Ναπολέοντα, και πάνω του στήριξαν οι «υπόδουλοι Έλληνες» την ελπίδα τους για την απελευθέρωσή τους.

Ο Ρήγας ήταν αυτός που θα μπορούσε να δώσει σάρκα και οστά σε ένα τέτοιο όραμα, η εφαρμογή του οποίου απαιτούσε ευψυχία, τόλμη, παιδεία, γνώση, αρετές τις οποίες ο ίδιος ενσάρκωνε. Αυτό το όντως επαναστατικό σχέδιο, γραμμένο και ξαναγραμμένο από τον τίμιο ιερολοχίτη και αγωνιστή του 1821 Παναγιώτη Καλεβρά (1790-1875), και τυπωμένο επί σχεδόν 20 έτη (1854-1873) σε πέντε εκδοθέντα βιβλία του, δεν έτυχε της δέουσας προσοχής, αλλά δεν μπορεί να

αμφισβητήσει κανείς την εγκυρότητά του, όταν γί' αυτό μας πληροφορεί ένας τίμιος αγωνιστής, μα και τίμιος δικαστής. Τούτο το επαναστατικό σχέδιο του Ρήγα, αποτελεί το Μέρος Β', της ανά χειράς έκδοσης.

Στην εκτενή εισαγωγή μου καταπιάνομαι με το τι είναι η ιστορία ως επιστημονικό αντικείμενο, για να καταδείξω τις ενσυνείδητες ή ασυνείδητες στρεβλώσεις που υπεισέρχονται είτε από λάθος αναγνώσεις και ερμηνείες είτε –πολύ χειρότερα και χειρίστα– από ενσυνείδητες ιδεολογικοπολιτικές αγκυλώσεις και πολιτικές σκοπιμότητες, για εξυπηρέτηση ποικίλων σκοπών και επιδιώξεων. Υπ' αυτήν την έννοια το 1821 συνεχίζει να παραμένει ο μέγας άγνωστος έως και σήμερα. Ας διαβάσουμε τα Απομνημονεύματα όλων των αγωνιστών του '21 και τα διαφυλασσόμενα Έγγραφα της περιόδου εκείνης, για να βγάλουμε τα συμπεράσματά μας. Οι ιστορικοί που καταπιάστηκαν με το θέμα –πλην ελαχίστων εξαιρέσεων– του έβγαλαν τα μάτια!

Θίγω στην εισαγωγή και το θέμα της «δολοφονίας του Οδυσσέα Ανδρούτσου», γιατί σήμερα γίνεται μεγάλη κουβέντα γί' αυτό, κι έχουν δημοσιοποιηθεί οι πιο τερατώδεις... αφηγήσεις, και –λογοτεχνική αδεία– αναίσχυντα ψεύδη.

Στα κείμενα (κεφάλαια, παράγραφοι, εδάφια κ.λπ.) που εδώ αναπαράγονται, διατηρείται η ορθογραφία και η στίξη της πρώτης δημοσίευσής τους.

Και τούτο το αφιερώνω στη Λήδα μου.

Γιώργης Έξαρχος

Θεσσαλονίκη, Ιούλιος 2020.

Υ.Γ.: Στη σ. 169 αναδημοσιεύω συνέντευξη-συζήτηση του 1987 στο «ΝΤΕΦΙ»: 1821 – Μύθος, θρύλος και αλήθεια. Μια συζήτηση με τους ιστορικούς Βασίλη Παναγιωτόπουλο, Βασίλη Σφυρόερα και Νίκο Ψυρούκη. (Ντέφι, τχ. 14, Φλεβ.-Μάρτ. 1987, σ. 45-51). – Για να καταδειχτεί τι σημαίνει επιστημονική προσέγγιση των ιστορικών θεμάτων, και δη για το 1821!